

education

Department:
Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

XITIFIKHETI XA LE HENHLA XA RIXAKA (XHR)

GIREDI YA 12

XITSONGA: RIRIMI RA LE KAYA (HL)

PAPILA RA 3 (P3)

FEBRUARY/MARCH 2009

MEMORANDAMU

TIMARAKA: 100

Papila leri ri na 16 wa tipheji.

MEMORANDAMU

Xitsonga: Giredi ya 12 Xiletelo xa maavelo ya timaraka ni giridi yo kombisa vuswikoti. Ririmi ra le kaya

A: MAAVELO YA TIMARAKA

Swiletelo swa leswi xopaxopiwaka	Xiyenge xa A 50 wa timaraka	Xiyenge xa B 30 wa timaraka	Xiyenge xa C 20 wa timaraka
Vundzeni	20	12	08
Ririmi	20	12	08
Xivumbeko	10	06	04

B: GIRIDI YO KOMBISA VUSWIKOTI

Nhlamuselo ya	Khodi ya	Tiphesente	50 wa	30 wa	20 wa	12 wa	10 wa	08 wa	06 wa	04 wa
vuswikoti	vuswikoti		timaraka							
Vuswikoti bya le	7	80 - 100	40 - 50	24 - 30	16 - 20	10 - 12	08 - 10	07 - 08	05 - 06	04
henhla ngopfu										
Vuswikoti bya le	6	70 – 79	35 - 39	21 - 23	14 - 15	09	07	06		
henhla									04	03
Vuswikoti bya le	5	60 – 69	30 - 34	18 - 20	12 - 13	08	06	05		
henhlanyana										
Vuswikoti bya le	4	50 – 59	25 - 29	15 - 17	10 - 11	06 - 07	05	04	03	
xikarhi										
Vuswikoti byo	3	40 – 49	20 - 24	12 - 14	08 - 09	05	04			02
enela									02	
Vuswikoti bya	2	30 - 39	15 – 19	09 - 11	06 - 07	04	03	03		
madyondza										
Vuswikoti byo ka	1	0 - 29	00 - 14	00 - 08	00 - 05	00 - 03	00 - 02	00 - 02	00 - 01	01
byi nga										
fikelelangi										

NSC – Memorandamu

		Vuswikoti bya le	Vuswikoti bya le	Vuswikoti bya le	Vuswikoti byo	Vuswikoti byo enela	Vuswikoti bya	Vuswikoti byo ka byi
		henhla ngopfu 7	henhla 6	henhlanyana 5	amukeleka 4	3	madyondza 2	nga fikelelangi 1
XITSONGA: RIRIMI RA LE KAYA.		gega ri tirhisiwile hi	- Ririmi na mahikahatelo swi tirhisiwile hi nkhaqato naswona ririmi ro gega ri tirhisiwile hi mfanelo.	- Ririmi na mahikahatelo swi tala ku tirhisiwa hi nkhaqato.	- Ririmi leri tirhisiwaka hi lero olova naswona mahikahatelo ya amukeleka.	- Ririmi leri tirhisiwaka ra kayivelanyana naswona mahikahatelo ya tala ku va na swihoxo.	- Ririmi na mahikahatelo swi na swihoxo.	- Ririmi na mahikahatelo swi na swihoxo swo tala.
RHUBIRIKI YO LAWULA RK-(HL)	RONA	nkhaqato wa le henhla swinene. - Mahlawulelo ya marito ya tirhisiwile hi nkhaqato naswona ya vupfile.	- Mahlawulelo ya marito ya tirhisiwa hi tindlela to hambanahambana naswona ya tirhisiwile hi	- Mahlawulelo ya marito ya fambelana na xitshuriwa lexi	- Mahlawulelo ya marito ya amukeleka.	- Mahlawulelo ya marito hi lama ya ntolovelo.	- Mahlawulelo ya marito ya kayivela.	- Mahlawulelo ya marito ya hoxekile.
XIYENGE XA A: SWITSALWANA	YA	- Swivulwa na tindzimana swi vumbiwile hi ndlela ya vutlhari.	ndlela ya vutshila. - Swivulwa na tindzimana swi na nkhulukelano naswona swi tirhisiwile hi tindlela	tumbuluxiweke. - Swivulwa na tindzimana swi andlariwile hi ndlela ya kahle.	- Swivulwa na tindzimana swi nga ha va na swihoxo eka swiphemu swin'wana kambe mongo wa		- Swivulwa na tindzimana swi andlariwile hi ndlela ya madyondza.	- Swivulwa na tindzimana swi hlangahlanganile kambe malongoloxelo ya swona ya hava nkhulukelano.
50 WA TIMARAKA	MATIRHISELO		to hambanahambana. - Xitayili, thoni na rhejisitara swi fambelena	-Xitayili, thoni na	xitshuriwa wu va wa ha twisiseka. - Xitayili, thoni na rhejisitara swi tala ku	3	- Xitayili, thoni na rhejisitara swi fambelani na nhlokomhaka.	- Xitayili, thoni na rhejisitara swi na swihoxo eka swiphemu hinkwaswo
	RIRIMI NA	- Xitshuriwa xi andlariwile hi ndlela ya kahle yo pfumala swihoxo ku kombisa leswaku xi kambisisiwile, xi xopaxopiwile na ku hleriwa.	pfumala swihoxo ku kombisa leswaku xi kambisisiwile, xi	rhejisitara swi fambelena na nhlokomhaka. Xitshuriwa xi tala ku pfumala swihoxo ku kombisa leswaku xi kambisisiwile, xi	fambelena na swilaveko swa nhlokomhaka. -Xitshuriwa xa ha ri na swihoxo switsongo hambiloko xi kambisisiwile, xi xopaxopiwile na ku	swihoxo swo tala	- Xitshuriwa xi talele hi swihoxo hambiloko xi kambisisiwile, xi xopaxopiwile na ku hleriwa. - Xitshuriwa xi lehe / kome ngopfu.	leswi tirhisiwaka. - Xitshuriwa xi talele ngopfu hi swihoxo hambiloko xi kambisisiwile, xi xopaxopiwile na ku
		- Vulehi bya xitshuriwa byi fambelana na swilaveko swa nhlokomhaka.	xopaxopiwile na ku hleriwa. - Vulehi bya xitshuriwa hi lebyi faneleke.	xopaxopiwile na ku hleriwa. - Vulehi bya xitshuriwa hi lebyi faneleke.	hleriwa. - Vulehi bya xitshuriwa hi lebyi faneleke.	- Xitshuriwa xi lehe / kome ngopfu.		hleriwa. - Xitshuriwa xi lehe / kome ku tlula mpimo.

VUNDZENI		7	6	5	4	3	2	1
Vuswikoti bya le henhla ngopfu - Vundzeni i byo hlawuleka swinene, no kombisa vutitumbuluxeri bya xiyimo xa le henhla Miehleketo yi na ntlhontlho naswona yi vupfileMavumbelo ya nhlokomhaka ya na nkhulukelano wa miehleketo. Vuxokoxoko bya mahungu byi andlariwile hi vuenti no tlhavulaVundzeni byi kombisa ku lemuka matirhiselo ya ririmi hi vuxoperi Vumbhoni bya leswaku xitshuriwa xi kunguhatiwile na/kumbe ku mpfampfarhutiwa byi tikombisa hi maandlalelo ya xitsalwana yo khulukelana no pfumala swihoxo.	khodi ya 7 80 – 100%	40 – 50	38 – 42	35 – 39				
Vuswikoti bya le henhla - Vundzeni i byo hlawuleka, no kombisa vutitumbuluxeri. - Miehleketo yi kombisa vutshila byo ehleketa naswona ya mahungu yo tsakisa. - Vuxokoxoko bya mahungu byi andlariwile hi ndlela yo khulukelana na nhlangano wa miehleketo. - Vundzeni byi kombisa ku lemuka ntikelo wa matirhiselo ya ririmi hi vuxoperi. - Vumbhoni bya leswaku xitshuriwa xi kunguhatiwile na/kumbe ku mpfampfarhutiwa byi tikombisa hi maandlalelo ya xitsalwana lexi kombisaka vutshila.	khodi ya 6 70 – 79%	38 – 42	35 – 39	33 – 37	30 – 34			

Vuswikoti bya le henhlanyana								
- Vundzeni bya twisiseka na ku va na nhlangano wa miehleketo lowu nga henhlanyana. - Miehleketo ya tsakisa naswona ya khorwisa - Vuxokoxoko byo tala lebyi tumbuluxiweke byi fambelana na nhlokomhaka. - Vumbhoni byo kota ku lemuka matirhiselo ya ririmi hi vuxoperi byi le rivaleni. - Vumbhoni bya leswaku xitshuriwa xi kunguhatiwile na/kumbe ku mpfampfarhutiwa byi tikombisa hi maandlalelo ya xitsalwana ya kahle swinene.		35 – 39	33 – 37	30 – 34	28 – 32	25 - 29		
Vuswikoti byo amukeleka - Vundzeni hi lebyi faneleke na ku va na nhlangano wa miehleketo lowu amukelekaka Miehleketo ya tsakisa naswona i ya vutitumbuluxeri lebyi amukelekaka Xitshuriwa xi na mahungu yo karhi ya nkoka naswona vuxokoxoko byi tumbuluxiwile hi ndlela leyi amukelekaka Vumbhoni byo kota ku lemuka matirhiselo ya ririmi hi vuxoperi bya amukeleka Vumbhoni bya leswaku xitshuriwa xi kunguhatiwile na/kumbe ku mpfampfarhutiwa byi tikombisa hi maandlalelo ya xitsalwana yo amukelekaka.	khodi ya 4 50-59%		30 – 34	28 – 32	25– 29	23 – 27	20 – 24	
Vuswikoti byo enela - Vundzeni i byo enela na ku andlariwa hi ndlela ya ntolovelo. Ku na nkayivelo wa nkhulukelano na nhlangano wa miehleketoMiehleketo a yi tali ku fambelana na nhlokomhaka. Vutitumbuluxeli a byi anamangi Mahungu ya nkoka a ya tali ku tikombaKu lemuka matirhiselo ya ririmi hi vuxoperi i ka mpimo wo enela Vumbhoni bya leswaku xitshuriwa xi kunguhatiwile na/kumbe ku mpfampfarhutiwa byi tikombisa hi maandlalelo ya xitsalwana yo enela na nkhulukelano wa wona wa mahungu.	khodi ya 3 40 – 49%			25 – 29	23 – 27	20 – 24	18 – 22	15 – 19

Vuswikoti bya madyondza - Vundzeni a hi mikarhi hinkwayo byi twisisekaka . Byi kala nkhulukelano na nhlangano wa miehleketoMiehleketo ya timhaka ta nkoka a yi talangi naswona timhaka ti tala ku vuyeleriwaMikarhi yin'wana u huma emhakeni kambe mahungu lama a lavaka ku ma vula ya kumbeteleka Xitshuriwa a xi ringanelangi ku va xa Ririmi ra le Kaya. Hambileswi nkunguhato na/kumbe mpfampfarhuto wu endliweke, xitsalwana a xi andlariwangi hi ndlela leyi faneleke.	hodi ya 2 - 39%		20 – 24	18 – 22	15 – 19	03 – 17
Vuswikoti byo ka byi nga fikelelangi - Vundzeni byi humile emhakeni swinene naswona byi hava nkhulukelano na nhlangano wa miehleketo. -Miehleketo a yi tsakisi, timhaka ta vuyeleriwa naswona mahungu ya kona a ya fambelani na nhlokomhaka. -Makunguhatelo na/kumbe mampfampfarhutelo ya kona a ya ringanelangi. Xitsalwana xi andlariwile hi ndlela ya le hansi swinene.	odi ya 1 29%			15-19	03 – 17	00 – 14

NSC – Memorandamu

		Vuswikoti bya le	Vuswikoti bya le	Vuswikoti bya le	Vuswikoti byo	Vuswikoti byo enela	Vuswikoti bya	Vuswikoti byo ka byi
		henhla ngopfu 7	henhla 6	henhlanyana 5	amukeleka 4	3	madyondza 2	nga fikelelangi 1
XITSONGA: RIRIMI		-Xivumbeko xa	-Xivumbeko xa	- Xivumbeko xa	- Xivumbeko xa	- Xivumbeko xa	– Xivumbeko xa	– Xivumbeko xa
		xitshuriwa lexi	xitshuriwa lexi	xitshuriwa lexi	xitshuriwa lexi	xitshuriwa lexi	xitshuriwa lexi	xitshuriwa lexi
RA LE KAYA		tumbuluxiweke i xa	tumbuluxiweke xi	tumbuluxiweke xi	tumbuluxiweke xi	tumbuluxiweke xi	tumbuluxiweke xi	tumbuluxiweke a xi
RHUBIRIKI YO		nkhaqato wa le henhla	landzelerile milawu ya	landzelerile milawu ya	landzelerile milawu ya	landzelerile milawu ya	kayivela milawu ya	landzelelangi milawu ya
		ngopfu.		matsalelo hi xiyimo xa le		matsalelo hi ndlela yo	matsalelo naswona xa	matsalelo.
LAWULA			henhla.	henhlanyana.	amukelekaka.	enela kambe ku na ku	kanakanisa.	
RK-(HL)						kayivela ka swilo		
,		36 231 1				swin'wana swa nkoka.		377.1
		Matirhiselo ya ririmi	36 23 2 3 2 2 2 2	37'. 1	377. 1	377. 1	377. 1	- Xitshuriwa xi andlariwile
XIYENGE XA B:		eka xitshuriwa i ya	-Matirhiselo ya ririmi	- Xitshuriwa xi	Xitshuriwa xi	-Xitshuriwa xi	-Xitshuriwa xi	hi ndlela yo ka yi nga
Switsalwambiko		nkhaqato naswona ya andlariwile hi ndlela ya	eka xitshuriwa ya andlariwile kahle	andlariwile hi ndlela ya kahle naswona swa	andlariwile hi ndlela yo amukeleka naswona	andlariwile hi ndlela yo enela naswona ku na	andlariwile hi ndlela ya madyondza naswona	fikelelangi naswona swa nonoha swinene ku xi
		vutlhari swinene.	swinene naswona hi	olova ku xi hlaya.	swihoxo leswi nga kona	swihoxo swo tala.	swa nonoha ku xi	twisisa.
swo leha		vutiliari swilicile.	ndlela ya nkhaqato.	olova ku xi iliaya.	a swi onhi nkhuluko wa	swilloxo swo tala.	twisisa.	twisisa.
	₹	-Ntivomarito wu	naicia ya iikiiaqato.		mahungu.		tw1313a.	- Ntivomarito wa ha lava
30 WA TIMARAKA	RONA	tirhisiwile hi mfanelo hi			inananga.	-Ntivomarito wa		ku antswisiwa swinene
30 WA IIWIAKAKA	×	xiyimo xa le henhla	- Ntivomarito wu	-Ntivomarito wu	-Ntivomarito wu	kayivela naswona	-Ntivomarito wa ha lava	naswona matirhiselo ya
	{ Α	ngopfu ku ya hi	tirhisiwile hi mfanelo hi	tirhisiwile hi mfanelo ku	tirhisiwile hi ndlela yo		ku antswisiwa eka	kona a ya fambelani na
		xikongomelo, vaamukeri		ya hi xikongomelo,	amukeleka ku ya hi	fambelani ngopfu na	swiphemu swin'wana	xikongomelo, vaamukeri
	Ĭ	va mahungu na mbangu.	ya hi xikongomelo,	vaamukeri va mahungu	xikongomelo, vaamukeri			va mahungu na mbangu.
	SE		vaamukeri va mahungu	na mbangu.	va mahungu na mbangu.	va mahungu na mbangu.	kona a ya fambelani na	
	田	- Xitayili, thoni na	na mbangu.				xikongomelo, vaamukeri	77'. '11' .1
		rhejisitara swi tirhisiwile				377. 11. 1	va mahungu na mbangu.	-Xitayili, thoni na rhejisitara swi tirhisiwile
	I	hi mfanelo hi xiyimo xa	37', '1' ,1		37'. '1' .1 '	-Xitayili, thoni na	37'. '1'.1	hi ndlela yo amukeleka ku
	¥	le henhla ngopfu.	- Xitayili, thoni na rhejisitara swi tirhisiwile	- Xitayili, thoni na	-Xitayili, thoni na rhejisitara swi tirhisiwile	rhejisitara swi le ka xiyimo xa le hansi	- Xitayili thoni na rhejisitara swi le ka	va hi swilaveko swa
	A		hi mfanelo ku ya hi			kambe hi ndlela yo	xiyimo xa le hansi	xitshuriwa.
	Z	-Xitshuriwa xo va na	swilaveko swa	hi mfanelo ku ya hi	ku ya hi swilaveko swa	enela.	naswona a swi	Altonari va.
		swihoxonyana ku	xitshuriwa.	swilaveko swa	xitshuriwa.	cheta.	tirhisiwangi hi mfanelo.	- Hambileswi xitshuriwa xi
	\mathbb{Z}	kombisa leswaku xi	The state of the s	xitshuriwa.	777077077	- Hambileswi xitshuriwa	dimensional distribution	kambisisiweke, xi
	RIRIMI NA MATIRHISELO YA	kambisisiwile, xi			- Hambileswi xitshuriwa	xi kambisisiweke, xi	- Hambileswi xitshuriwa	xopaxopiweke na ku hleriwa
		xopaxopiwile na ku	-Xitshuriwa a xi		xi kambisisiweke, xi	xopaxopiweke na ku	xi kambisisiweke, xi	xa ha ri na swihoxo
		hleriwa.	talelangi hi swihoxo ku	- Xitshuriwa a xi	xopaxopiweke na ku	hleriwa xa ha ri na	xopaxopiweke na ku	switsongo.
		-Vulehi bya xitshuriwa i	kombisa leswaku xi	talelangi hi swihoxo ku	hleriwa xa ha ri na	swihoxo swo tala.	hleriwa xa ha ri na	
		bya nkhaqato wa xiyimo	kambisisiwile, xi	kombisa leswaku xi	swihoxo switsongo.		swihoxo swo tala	- Vulehi bya xitshuriwa i
		xa le henhla ngopfu.	xopaxopiwile na ku	kambisisiwile, xi	** 1 1 1 1 1 1 1 1	-Xitshuriwa xi	swinene.	byo amukeleka.
			hleriwa.	xopaxopiwile na ku	- Vulehi bya xitshuriwa i	lehile/komile ngopfu.	37'. 1 ' '	
			37 1 1 1 1 1 1 1 1	hleriwa.	byo amukeleka.		- Xitshuriwa xi lehile/komile ngopfu.	
			- Vulehi bya xitshuriwa i bya nkhaqato wa xiyimo	Vulehi bya xitshuriwa i			пение/конше пдорги.	
			xa le henhla.	bya nkhaqato wa xiyimo				
			λα ic iiciiiia.	xa le henhlanyana.				
				Aa ie nemnanyana.				

VUNDZENI	7	6	5	4	3	2	1
Vuswikoti bya le henhla ngopfu -Byi kombisa vutivi byo hlawuleka bya xiyimo xa le henhla ngopfu bya swilaveko swa vundzeni bya xitshuriwaByi kombisa u lemuka vutivi hi vuenti bya matirhiselo ya mimbangu yo hambanahambana loko a tsala xitshuriwaVulawuri bya matsalelo ya mudyondzi u kota ku kongoma hi ndlela ya vutshila swinene eka xitshuriwa hinkwaxo naswona a nga humi emhakeni Nhlangano na nkhulukelano wa vundzeni na miehleketo swi andlariwile hi xiyimo xa le henhla swinene ngopfu naswona vuxokoxoko hinkwabyo byi seketela nhlokomhaka Vumbhoni bya leswaku xitshuriwa xi kunguhatiwile na/kumbe ku mpfampfarhutiwa byi tikombisa hi maandlalelo ya xitshuriwa lexi pfumalaka swihoxo hi ndlela ya le henhla swinene.	24 – 30	23 – 25	21 – 23			_	_
Vuswikoti bya le henhla -Byi kombisa vutivi byo kahle swinene bya xiyimo xa le henhla bya swilaveko swa vundzeni bya xitshuriwa. - Byi kombisa ku lemuka vutivi byo anama bya matirhiselo ya mimbangu yo hambanahambana loko a tsala xitshuriwa. - Vulawuri bya matsalelo ya mudyondzi u kota ku kongoma hi ndlela ya vutshila eka xitshuriwa hinkwaxo naswona a nga humi emhakeni. - Nhlangano na nkhulukelano wa vundzeni na miehleketo swi andlariwile hi xiyimo xa le henhla naswona vuxokoxoko hinkwabyo byi seketela nhlokomhaka. - Vumbhoni bya leswaku xitshuriwa xi kunguhatiwile na/kumbe ku mpfampfarhutiwa byi tikombisa hi maandlalelo ya xitshuriwa lexi pfumalaka swihoxo hi ndlela ya le henhla.	23 – 25	21 – 23	20 – 22	18 – 20			

Vuswikoti bya le henhlanyana -Byi kombisa vutivi bya kahle bya xiyimo xa le henhlanyana bya swilaveko swa vundzeni bya xitshuriwa Byi kombisa ku lemuka vutivi bya le henhlanyana matirhiselo ya mimbangu yo hambanahambana loko a tsala xitshuriwa Vulawuri bya matsalelo ya mudyondzi u kota ku kongoma eka xitshuriwa kambe a humanyana emhakeni Nhlangano na nkhulukelano wa vundzeni na miehleketo swi andlariweke hi xiyimo xa le henhlanyana naswona vuxokoxoko byo tala byi seketela nhlokomhaka Vumbhoni bya leswaku xitshuriwa xi kunguhatiwile na/kumbe ku mpfampfarhutiwa byi tikombisa hi maandlalelo ya xitshuriwa lexi pfumalaka swihoxo hi ndlela ya le henhlanyana.		21 – 23	20 – 22	18 – 20	17 – 19	15 – 17		
Vuswikoti byo amukeleka -Byi kombisa vutivi byo amukeleka bya swilaveko swa vundzeni bya xitshuriwa -Byi kombisa ku lemuka vutivi hi ndlela yo amukeleka bya matirhiselo ya mimbangu yo hambanahambana loko a tsala xitshuriwa. -Vulawuri bya matsalelo ya mudyondzi u pfa a huma emhakeni kambe mongo wa mhaka wu nga onhaki ngopfu Nhlangano na nkhulukelano wa vundzeni na miehleketo swi andlariweke hi ndlela yo amukeleka naswona vuxokoxoko byin'wana byi seketela nhlokomhaka Vumbhoni bya leswaku xitshuriwa xi kunguhatiwile na/kumbe kumpfampfarhutiwa byi tikombisa hi maandlalelo ya xitshuriwa hi ndlela leyi amukelekaka.	50 – 59%		18 – 20	17 – 19	15 – 17	14 – 16	12 – 14	

Vuswikoti byo enela							
-Byi kombisa vutivi byo enela bya							
swilaveko swa vundzeni bya							
xitshuriwa.							
- Byi kombisa ku lemuka vutivi hi							
ndlela yo enela bya matirhiselo ya							
mimbangu yo hambanahambana							
loko a tsala xitshuriwa.							
-Vulawuri bya matsalelo ya							
mudyondzi u huma emhakeni							
naswona mongo wa swivulwa							
swin'wana a wu twisiseki.			15 – 17	14 – 16	12 - 14	11 – 13	09 - 11
-Nhlangano na nkhulukelano wa			15 – 17	14 – 10	12 - 14	11 – 13	0 <i>></i> - 11
vundzeni na miehleketo swi							
andlariwile hi ndlela yo enela							
naswona vuxokoxoko byin'wana							
byi seketela nhlokomhaka.							
- Vumbhoni bya leswaku xitshuriwa							
xi kunguhatiwile na/kumbe ku	~						
mpfampfarhutiwa byi tikombisa hi	% g						
maandlalelo ya xitshuriwa hi ndlela	94 i						
vo enela.	b						
yo enera.	40 – 49% khodi ya 3						
Vuswikoti bya madyondza							
- Byi kombisa vutivi bya							
madyondza bya swilaveko swa							
vundzeni bya xitshuriwa.							
-Byi kombisa ku lemuka vutivi bya							
matirhiselo ya mimbangu yo							
hambanahambana loko a tsala							
xitshuriwa hi ndlela ya madyondza.							
-Vulawuri bya matsalelo ya							
mudyondzi u huma emhakeni							
naswona mongo wa swivulwa							
swin'wana a wu twisiseki hikuva				12 - 14	11 –13	09 - 11	02 - 10
				14 - 14	11 –13	U2 - 11	U2 – IU
wu ri ka xiyimo xa madyondza							
Swivulwa swin'wana a swi na							
nhlangano na nkhulukelano wa							
vundzeni na miehleketo naswona ko							
va na vuxokoxoko byitsongo lebyi							
seketelaka nhlokomhaka.							
1	% 2						
I- Makunguhatelo na/kumbe		I	i l				
- Makunguhatelo na/kumbe	ξ. ex						
mampfampfarhutelo ya kona a ya	0 – 39 di ya						
mampfampfarhutelo ya kona a ya ringanelangi.Xitsalwana xi	30 – 39 hodi ya						
mampfampfarhutelo ya kona a ya	30 – 39% khodi ya 2						

12 NSC – Memorandamu

		Vuswikoti bya le	Vuswikoti bya le	Vuswikoti bya le	Vuswikoti byo	Vuswikoti byo enela	Vuswikoti bya	Vuswikoti byo ka byi
		henhla ngopfu 7	henhla 6	henhlanyana 5	amukeleka 4	v uswikoti byo ellela	madyondza 2	nga fikelelangi 1
		-Xivumbeko xa	-Xivumbeko xa	- Xivumbeko xa	- Xivumbeko xa	- Xivumbeko xa	– Xivumbeko xa	– Xivumbeko xa
XITSONGA: RIRIMI		xitshuriwa lexi	xitshuriwa lexi	xitshuriwa lexi	xitshuriwa lexi	xitshuriwa lexi	xitshuriwa lexi	xitshuriwa lexi
RA LE KAYA		tumbuluxiweke I xa	tumbuluxiweke xi	tumbuluxiweke xi	tumbuluxiweke xi	tumbuluxiweke xi	tumbuluxiweke xi	tumbuluxiweke a xi
RHUBIRIKI YO		nkhaqato wa le henhla	landzelerile milawu ya	landzelerile milawu ya	landzelerile milawu ya	landzelerile milawu ya	kayiyela milawu ya	landzelelangi milawu ya
		ngopfu.	matsalelo hi xivimo xa le	matsalelo hi xivimo xa le	-	matsalelo hi ndlela yo	matsalelo naswona xa	matsalelo.
LAWULA			henhla.	henhlanyana.	amukelekaka.	enela kambe ku na ku	kanakanisa.	
RK-(HL)				,		kayivela ka swilo		
KK-(HL)						swin'wana swa nkoka.		
		Matirhiselo ya ririmi						- Xitshuriwa xi andlariwile
XIYENGE XA C:		eka xitshuriwa I ya	-Matirhiselo ya ririmi	- Xitshuriwa xi	Xitshuriwa xi	-Xitshuriwa xi	-Xitshuriwa xi	hi ndlela yo ka yi nga
Switsalwambiko		nkhaqato naswona ya	eka xitshuriwa ya	andlariwile hi ndlela ya	andlariwile hi ndlela yo	andlariwile hi ndlela yo		fikelelangi naswona swa
		andlariwile hi ndlela ya	andlariwile kahle	kahle naswona swa	amukeleka naswona	enela naswona ku na	madyondza naswona	nonoha swinene ku xi
swo leha		vutlhari swinene.	swinene naswona hi	olova ku xi hlaya.	swihoxo leswi nga kona	swihoxo swo tala.	swa nonoha ku xi	twisisa.
		-Ntivomarito wu	ndlela ya nkhaqato.		a swi onhi nkhuluko wa mahungu.		twisisa.	- Ntivomarito wa ha lava
20 XX/A TIMADAIZA	₹	tirhisiwile hi mfanelo hi			manungu.	-Ntivomarito wa		ku antswisiwa swinene
20 WA TIMARAKA	O	xiyimo xa le henhla	- Ntivomarito wu	-Ntivomarito wu	-Ntivomarito wu	kayivela naswona	-Ntivomarito wa ha lava	
	NA MATIRHISELO YA RONA	ngopfu ku ya hi	tirhisiwile hi mfanelo hi	tirhisiwile hi mfanelo ku	tirhisiwile hi ndlela yo		ku antswisiwa eka	kona a ya fambelani na
	ΥA	xikongomelo, vaamukeri	xiyimo xa le henhla ku	ya hi xikongomelo,	amukeleka ku ya hi	fambelani ngopfu na	swiphemu swin'wana	xikongomelo, vaamukeri
		va mahungu na mbangu.	ya hi xikongomelo,	vaamukeri va mahungu	xikongomelo, vaamukeri	xikongomelo, vaamukeri		va mahungu na mbangu.
	ij		vaamukeri va mahungu	na mbangu.	va mahungu na mbangu.	va mahungu na mbangu.	kona a ya fambelani na	
	SI	- Xitayili, thoni na	na mbangu.				xikongomelo, vaamukeri	-Xitayili, thoni na
	Ξ	rhejisitara swi tirhisiwile				37', '1' ,1 '	va mahungu na mbangu.	rhejisitara swi tirhisiwile
	Ĭ	hi mfanelo hi xiyimo xa le henhla ngopfu.	- Xitayili, thoni na		-Xitayili, thoni na	-Xitayili, thoni na rhejisitara swi le ka	- Xitayili thoni na	hi ndlela yo amukeleka ku
	ΑŢ	ie neima ngopiu.	rhejisitara swi tirhisiwile	- Xitayili, thoni na	rhejisitara swi tirhisiwile	xiyimo xa le hansi	rhejisitara swi le ka	va hi swilaveko swa
	M		hi mfanelo ku ya hi	rhejisitara swi tirhisiwile		kambe hi ndlela yo	xiyimo xa le hansi	xitshuriwa.
	₹	-Xitshuriwa xo va na	swilaveko swa	hi mfanelo ku ya hi	ku ya hi swilaveko swa	enela.	naswona a swi	
	I	swihoxonyana ku	xitshuriwa.	swilaveko swa	xitshuriwa.		tirhisiwangi hi mfanelo.	- Hambileswi xitshuriwa xi
	RIRIMI	kombisa leswaku xi		xitshuriwa.		- Hambileswi xitshuriwa		kambisisiweke, xi
	2	kambisisiwile, xi			- Hambileswi xitshuriwa	xi kambisisiweke, xi	- Hambileswi xitshuriwa	xopaxopiweke na ku hleriwa
	\mathbf{Z}	xopaxopiwile na ku	-Xitshuriwa a xi		xi kambisisiweke, xi	xopaxopiweke na ku	xi kambisisiweke, xi	xa ha ri na swihoxo switsongo.
		hleriwa.	talelangi hi swihoxo ku	- Xitshuriwa a xi	xopaxopiweke na ku hleriwa xa ha ri na	hleriwa xa ha ri na swihoxo swo tala.	xopaxopiweke na ku hleriwa xa ha ri na	switsongo.
		-Vulehi bya xitshuriwa I bya nkhaqato wa xiyimo	kombisa leswaku xi kambisisiwile, xi	talelangi hi swihoxo ku kombisa leswaku xi	swihoxo switsongo.	SWIIIOXO SWO tala.	swihoxo swo tala	- Vulehi bya xitshuriwa i
		xa le henhla ngopfu.	xopaxopiwile na ku	kambisisiwile, xi	swinoxo switsongo.	-Xitshuriwa xi	swinene.	byo amukeleka.
		xa ie neima ngopiu.	hleriwa.	xopaxopiwile na ku	- Vulehi bya xitshuriwa i	lehile/komile ngopfu.	SWINGHO!	
			ineri wai	hleriwa.	byo amukeleka.		- Xitshuriwa xi	
			 Vulehi bya 				lehile/komile ngopfu.	
			xitshuriwa I	Vulehi bya xitshuriwa i				
			bya nkhaqato	bya nkhaqato wa xiyimo				
				xa le henhlanyana.				
			le henhla.					
		l .	ı	ı	1	1	1	I

NSC – Memorandamu								
<u>VUNDZENI</u>		7	6	5	4	3	2	1
Yuswikoti bya le henhla ngopfu -Byi kombisa vutivi byo hlawuleka bya xiyimo xa le henhla ngopfu bya swilaveko swa vundzeni bya xitshuriwaByi kombisa u lemuka vutivi hi vuenti bya matirhiselo ya mimbangu yo hambanahambana loko a tsala xitshuriwaVulawuri bya matsalelo ya mudyondzi u kota ku kongoma hi ndlela ya vutshila swinene eka xitshuriwa hinkwaxo naswona a nga humi emhakeni Nhlangano na nkhulukelano wa vundzeni na miehleketo swi andlariwile hi xiyimo xa le henhla swinene ngopfu naswona vuxokoxoko hinkwabyo byi seketela nhlokomhaka Vumbhoni bya leswaku xitshuriwa xi kunguhatiwile na/kumbe ku mpfampfarhutiwa byi tikombisa hi maandlalelo ya xitshuriwa lexi pfumalaka swihoxo hi ndlela ya le henhla swinene.	80 – 100% khodi ya 7	16 – 20	16	14 – 16				
Vuswikoti bya le henhla -Byi kombisa vutivi byo kahle swinene bya xiyimo xa le henhla bya swilaveko swa vundzeni bya xitshuriwa. - Byi kombisa ku lemuka vutivi byo anama bya matirhiselo ya mimbangu yo hambanahambana loko a tsala xitshuriwa. - Vulawuri bya matsalelo ya mudyondzi u kota ku kongoma hi ndlela ya vutshila eka xitshuriwa hinkwaxo naswona a nga humi emhakeni. - Nhlangano na nkhulukelano wa vundzeni na miehleketo swi andlariwile hi xiyimo xa le henhla naswona vuxokoxoko hinkwabyo byi seketela nhlokomhaka. - Vumbhoni bya leswaku xitshuriwa xi kunguhatiwile na/kumbe ku mpfampfarhutiwa byi tikombisa hi maandlalelo ya xitshuriwa lexi pfumalaka swihoxo hi ndlela ya le henhla.		16	14 – 16	14	12 – 14			

				NSC - Mem	orandamu			
Vuswikoti bya le henhlanyana -Byi kombisa vutivi bya kahle bya xiyimo xa le henhlanyana bya swilaveko swa vundzeni bya xitshuriwa Byi kombisa ku lemuka vutivi bya le henhlanyana matirhiselo ya mimbangu yo hambanahambana loko a tsala xitshuriwa Vulawuri bya matsalelo ya mudyondzi u kota ku kongoma eka xitshuriwa kambe a humanyana emhakeni Nhlangano na nkhulukelano wa vundzeni na miehleketo swi andlariweke hi xiyimo xa le henhlanyana naswona vuxokoxoko byo tala byi seketela nhlokomhaka Vumbhoni bya leswaku xitshuriwa xi kunguhatiwile na/kumbe ku mpfampfarhutiwa byi tikombisa hi maandlalelo ya xitshuriwa lexi pfumalaka swihoxo hi ndlela ya le henhlanyana.	60 – 69% khodi ya 5	14 – 16	14	12 – 14	12	10 – 12		
Vuswikoti byo amukeleka -Byi kombisa vutivi byo amukeleka bya swilaveko swa vundzeni bya xitshuriwa -Byi kombisa ku lemuka vutivi hi ndlela yo amukeleka bya matirhiselo ya mimbangu yo hambanahambana loko a tsala xitshuriwa. -Vulawuri bya matsalelo ya mudyondzi u pfa a huma emhakeni kambe mongo wa mhaka wu nga onhaki ngopfu. - Nhlangano na nkhulukelano wa vundzeni na miehleketo swi andlariweke hi ndlela yo amukeleka naswona vuxokoxoko byin'wana byi seketela nhlokomhaka. - Vumbhoni bya leswaku xitshuriwa xi kunguhatiwile na/kumbe kumpfampfarhutiwa byi tikombisa hi maandlalelo ya xitshuriwa hi ndlela leyi amukelekaka.	50 – 59% khodi ya 4		12 – 14	12	10 – 12	10	08 – 10	

Vuswikoti byo enela								
-Byi kombisa vutivi byo enela bya								
swilaveko swa vundzeni bya								
xitshuriwa.								
- Byi kombisa ku lemuka vutivi hi								
ndlela yo enela bya matirhiselo ya								
mimbangu yo hambanahambana								
loko a tsala xitshuriwa.								
-Vulawuri bya matsalelo ya								
mudyondzi u huma emhakeni								
naswona mongo wa swivulwa				10 13	10	00 10	00	06 00
swin' wana a wu twisiseki.				10 - 12	10	08 - 10	08	06 - 08
-Nhlangano na nkhulukelano wa								
vundzeni na miehleketo swi								
andlariwile hi ndlela yo enela								
naswona vuxokoxoko byin'wana								
byi seketela nhlokomhaka.								
- Vumbhoni bya leswaku xitshuriwa								
xi kunguhatiwile na/kumbe ku	- m							
mpfampfarhutiwa byi tikombisa hi	% 'g							
maandlalelo ya xitshuriwa hi ndlela	4 ti							
yo enela.	40 – 49% khodi ya 3							
yo enem.	4 ₹							
Vuswikoti bya madyondza								
- Byi kombisa vutivi bya								
madyondza bya swilaveko swa								
vundzeni bya xitshuriwa.								
-Byi kombisa ku lemuka vutivi bya								
matirhiselo ya mimbangu yo								
hambanahambana loko a tsala								
xitshuriwa hi ndlela ya madyondza.								
-Vulawuri bya matsalelo ya								
mudyondzi u huma emhakeni								
naswona mongo wa swivulwa					00 10	00	06 00	02 06
swin'wana a wu twisiseki hikuva					08 - 10	08	06 - 08	02 - 06
wu ri ka xiyimo xa madyondza								
Swivulwa swin'wana a swi na								
nhlangano na nkhulukelano wa								
vundzeni na miehleketo naswona ko								
va na vuxokoxoko byitsongo lebyi								
seketelaka nhlokomhaka.	vo.							
- Makunguhatelo na/kumbe	99/ 12							
mampfampfarhutelo ya kona a ya	-3 i ys							
ringanelangi.Xitsalwana xi	. 6 . ib							
andlariwile hi ndlela ya le hansi	30 – 39% khodi ya 2							
swinene.	_							
owniene.	1	1	l					

Vucwikoti byo ka byi nga						
Vuswikoti byo ka byi nga fikelelangi. - Vutivi lebyi languteriweke bya swilaveko swa switshuriwa a byi fikeleriwangi. - Vutivi bya matirhiselo ya mimbangu yo hambanahambana loko a tsala xitshuriwa a byi fikelelangi. - Vulawuri bya matsalelo ya mudyondzi byi huma swinene emhakeni naswona mongo eka swivulwa swo tala a wu twisiseki hikuva wu ri eka xiyimo xo ka xi nga fikelelangi. - Xitshuriwa a xi na nhlangano na nikhulukelano wa vundzeni na miehleketo naswona ko va na vuxokoxoko byitsongo lebyi seketela nhlokomhaka. Nkunguhato na/kumbe mpfampfarhuto a swi fikelelangi naswona xitshuriwa xi andlariwile hi xiyimo xa le hansi swinene.	00 – 29% khodi ya 1			06 – 08	02 – 06	00 – 02